

แบบฝึกทักษะการแต่งบทร้อยกรอง (กลอนสุภาพ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เล่มที่ ๑

โดย...ฐานิตา อยู่อัน ครูชำนาญการ

โรงเรียนบ้านยางเมือง อำเภอศีร์ษะเกษ จังหวัดสุโขทัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

แบบฝึกทักษะการแต่งบทร้อยกรอง(กลอนสุภาพ) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ นี้ สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะด้านการแต่งบทร้อยกรอง
ประเภทกลอนสุภาพของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ แบ่งเป็น ๒ เล่ม
เล่มนี้เป็นแบบฝึกทักษะ เล่มที่ ๑ ประกอบด้วย แบบฝึกทักษะที่ ๑ ฝึกหัดทำ คำคล้องจอง
แบบฝึกทักษะที่ ๒ สัมผัสสระ จะต้องรู้ แบบฝึกทักษะที่ ๓ เรียนรู้คำ สัมผัสอักษร
แบบฝึกทักษะที่ ๔ สัมผัสบังคับ สำหรับกลอนสุภาพ แบบฝึกทักษะที่ ๕ สัมผัสใน
ช่วยให้ไพเราะ และแบบฝึกทักษะที่ ๖ เรียนรู้ก่อน เกี่ยวกับกลอนสุภาพ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบฝึกทักษะการแต่งบทร้อยกรอง (กลอนสุภาพ)เล่มนี้
จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจในการพัฒนาการแต่งบทร้อยกรองประเภท
กลอนสุภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ดียิ่งขึ้น เกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วและจดจำ
ได้แม่นยำ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง และเป็นพื้นฐานการเรียนรู้
ในระดับสูงต่อไป

ขอขอบคุณนางเขาวรัตน์ ขาวทุ่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยางเมือง คณะครูโรงเรียน
บ้านยางเมือง และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษาอันเป็นประโยชน์
ในการพัฒนา แก่ไขข้อบกพร่องของแบบฝึกทักษะนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ฐานิตา อยู่อ้น

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
คำชี้แจงสำหรับครู.....	๑
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน.....	๖
จุดประสงค์การเรียนรู้.....	๗
แบบฝึกทักษะที่ ๑ การเขียนคำคล้องจอง ๑ พยางค์.....	๘
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๑.....	๑๓
แบบฝึกทักษะที่ ๒ สัมผัสสระ จะต้องรู้.....	๑๖
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๒.....	๒๑
แบบฝึกทักษะที่ ๓ เรียนรู้คำ สัมผัสอักษร	๒๓
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๓.....	๒๘
แบบฝึกทักษะที่ ๔ สัมผัสบังคับ สำหรับกลอนสุภาพ.....	๓๑
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๔.....	๓๖
แบบฝึกทักษะที่ ๕ สัมผัสใน ช่วยให้ไพเราะ.....	๔๐
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๕.....	๔๖
แบบฝึกทักษะที่ ๖ เรียนรู้ก่อน เกี่ยวกับกลอนสุภาพ.....	๔๘
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๖.....	๕๖

คำชี้แจงสำหรับครู

คำชี้แจงเกี่ยวกับกลอนสุภาพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ (๒๕๔๖ : ๗๗) ให้ความหมายของ “กลอนสุภาพ” ว่า “น. กลอนเพลงยาว บางครั้งเรียกว่า กลอนตลาด”

อาจารย์บุญหลาย ใจมโน อธิบายไว้ในหนังสือ “การแต่งคำประพันธ์” ไว้ว่า “กลอนสุภาพ ได้แก่ กลอนที่เป็นพื้นฐานของกลอนต่าง ๆ ใช้ถ้อยคำและทำนองแบบเรียบง่าย ผู้ประพันธ์ที่เข้าใจหลักในการแต่งกลอนสุภาพก็จะมี ความเข้าใจในกลอนอื่น ๆ ไปด้วย กลอนสุภาพ คือ กลอน ๖ กลอน ๗ กลอน ๘ และกลอน ๙”

รศ.วิเชียร เกษประทุม อธิบายในหนังสือ “ลักษณะคำประพันธ์ไทย” ว่า “กลอนแปด เป็นกลอนสุภาพที่มีผู้นิยมแต่งกันมากที่สุด เนื่องจากมีจำนวนคำไม่มากไม่น้อยเกินไป สามารถเก็บความได้พอดี ถือเป็นกลอนพื้นฐานของกลอนต่าง ๆ”

ดังนั้น แบบฝึกทักษะการแต่งบทร้อยกรอง(กลอนสุภาพ) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ นี้ จึงให้นักเรียนได้ฝึกแต่งเฉพาะกลอนแปด ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “กลอนสุภาพ”

กลอนสุภาพมีข้อบังคับ หรือที่เรียกว่าฉันทลักษณ์ คือ

๑. จำนวนคำ (คณะ)
๒. เสียง (วรรณยุกต์ท้ายวรรค)
๓. สัมผัส (คำคล้องจอง)

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะการแต่งบทร้อยกรอง(กลอนสุภาพ) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ นี้ สร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกทักษะการแต่งกลอนสุภาพสำหรับนักเรียน
และเป็นแนวทางสำหรับครูในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนการแต่งบทร้อยกรอง

๑. แบบฝึกทักษะมีทั้งหมด ๑๒ แบบฝึก ดังนี้

แบบฝึกทักษะที่ ๑ ฝึกหัดทำ คำคล้องจอง

๑.๑ การเขียนคำคล้องจอง ๑ พยางค์

๑.๒ การเขียนคำคล้องจอง ๒ พยางค์

๑.๓ การเขียนคำคล้องจอง ๓ พยางค์

๑.๔ การเขียนคำคล้องจอง ๔ พยางค์

แบบฝึกทักษะที่ ๒ สัมผัสสระ จะต้องรู้

๒.๑ จับกลุ่มคำสัมผัสสระ ๑ พยางค์

๒.๒ จับคู่คำสัมผัสสระ ๒ พยางค์จากกลุ่มคำ

๒.๓ โยงเส้นคำสัมผัสสระภายในวรรค

๒.๔ โยงเส้นคำสัมผัสสระระหว่างวรรค

แบบฝึกทักษะที่ ๓ เรียนรู้คำ สัมผัสอักษร

๓.๑ เขียนคำสัมผัสอักษร ๑ พยางค์ ต่อจากคำที่กำหนดให้

๓.๒ เขียนคำสัมผัสอักษร ๒ พยางค์ ต่อจากคำที่กำหนดให้

๓.๓ โยงเส้นคำสัมผัสอักษรในบทกลอนที่กำหนดให้

๓.๔ เลือกคำที่กำหนดให้เติมในช่องว่างให้ถูกต้องตามลักษณะ

ของคำสัมผัสอักษร

แบบฝึกทักษะที่ ๔ สัมผัสบังคับ สำหรับกลอนสุภาพ

๔.๑ โยงแผนผังสัมผัสกลอนสุภาพให้ถูกต้อง

๔.๒ โยงสัมผัสกลอนสุภาพจากคำประพันธ์ที่กำหนดให้

๔.๓ บอกชื่อวรรคของบทกลอนที่กำหนดให้

๔.๔ เติมคำสัมผัสบังคับลงในบทกลอนที่กำหนดให้

แบบฝึกทักษะที่ ๕ สัมผัสใน ช่วยให้ไพเราะ

๕.๑ โยงสัมผัสใน จากบทกลอนที่กำหนดให้

๕.๒ เขียนคำสัมผัส จากบทกลอนที่กำหนดให้

๕.๓ เติมคำสัมผัสสระ จากบทกลอนที่กำหนดให้

๕.๔ เติมคำสัมผัสอักษร จากบทกลอนที่กำหนดให้

แบบฝึกทักษะที่ ๖ เรียนรู้ก่อน เกี่ยวกับกลอนสุภาพ

๖.๑ แยกคำที่เขียนติดกันให้เป็นกลอนสุภาพ

๖.๒ แยกจังหวะการเขียนให้ถูกต้องตามหลักการอ่านกลอนสุภาพ

๖.๓ จำแนกกลอนสุภาพจากบทร้อยกรองชนิดอื่น

๖.๔ เลือกคำที่กำหนดให้เติมในช่องว่างให้ถูกต้องและเหมาะสม

แบบฝึกทักษะที่ ๗ บังคับสำเนียง เสียงวรรณยุกต์ทำนอง

๗.๑ พิจารณาเสียงวรรณยุกต์ทำนอง

๗.๒ พิจารณาความถูกต้องของเสียงวรรณยุกต์ทำนองแต่ละวรรค

๗.๓ เลือกคำที่กำหนดให้เติมทำนองให้ถูกต้องตามเสียงวรรณยุกต์

๗.๔ เติมคำทำนองให้ถูกต้องตามเสียงวรรณยุกต์

แบบฝึกทักษะที่ ๘ ฝึกแก้ไข ให้เป็นกลอน

๘.๑ เรียงข้อความให้ถูกต้องตามรูปแบบกลอนสุภาพ ๒ วรรค

๘.๒ ตัดคำที่เกินให้ได้กลอนสุภาพ ๑ วรรค

๘.๓ เรียงวรรคที่สลับกันให้ถูกต้องตามรูปแบบกลอนสุภาพ

๘.๔ เติมคำในช่องว่างให้ถูกต้องตามรูปแบบสัมผัสบังคับ

ของกลอนสุภาพ

แบบฝึกทักษะที่ ๙ ฝึกถักทอ ต่อเป็นกลอน

๙.๑ เขียนคำที่เกี่ยวข้องกับภาพ แล้วเรียบเรียงเป็นกลอน ๒ วรรค

๙.๒ แต่งกลอนสุภาพต่อจากกลอนที่กำหนดให้ ๑ วรรค

๙.๓ แต่งกลอนสุภาพวรรคที่ ๓ และ ๔ ต่อจากวรรคที่กำหนดให้

๙.๔ แต่งกลอนสุภาพต่อจากวรรคที่กำหนดให้จนจบ ๑ บท

แบบฝึกทักษะที่ ๑๐ ฝึกเรียงถ้อย ร้อยเป็นกลอน

แต่งกลอนสุภาพ ๑ บท เกี่ยวกับตัวเอง

แบบฝึกทักษะที่ ๑๑ ฝึกเรียงถ้อย ร้อยเป็นกลอน

แต่งกลอนแปด ๑ บท จากภาพ

แบบฝึกทักษะที่ ๑๒ ฝึกเรียงถ้อย ร้อยเป็นกลอน

แต่งกลอนแปด ๒ บท จากจินตนาการ

๒. แบบฝึกทักษะการแต่งบทร้อยกรอง (กลอนสุภาพ) นี้ แบ่งเป็น ๒ เล่ม คือ

เล่มที่ ๑ แบบฝึกทักษะที่ ๑ - ๖

เล่มที่ ๒ แบบฝึกทักษะที่ ๗ - ๑๒

๓. แบบฝึกทักษะการแต่งบทร้อยกรอง (กลอนสุภาพ) เป็นแบบฝึกที่ครูจัดทำขึ้นเพื่อให้
นักเรียนได้ฝึกหลังจากครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผน

๔. เมื่อนักเรียนมีปัญหาหรือไม่เข้าใจเกี่ยวกับการทำแบบฝึกทักษะ ครูต้องอธิบาย
เพิ่มเติมจนกว่านักเรียนจะเข้าใจ

๕. ครูตรวจผลงานของนักเรียนและแจ้งผลการทำแบบฝึกทักษะ ให้นักเรียนทราบทันที
เพื่อแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่อไป

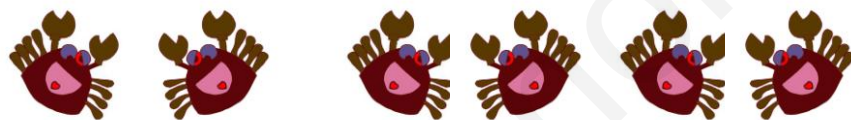

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

๑. ก่อนทำแบบฝึกทักษะนักเรียนต้องศึกษาใบความรู้และตัวอย่างให้เข้าใจก่อนทุกครั้ง
๒. เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจหรือสงสัยให้ถามเพื่อน ๆ หรือถามครูได้
๓. นักเรียนควรตั้งใจเรียน และตั้งใจทำแบบฝึกทักษะเพื่อความสำเร็จของตนเอง

เมื่อเข้าใจแล้ว เริ่มเรียนกันได้เลย ขอให้
สนุกกับการทำแบบฝึกทักษะนะครับ

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากนักเรียนได้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมในแบบฝึกทักษะการแต่งบทร้อยกรอง (กลอนสุภาพ) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ นี้แล้ว นักเรียนควรมีความรู้ ดังนี้

๑. บอกลักษณะของคำคล้องจอง ได้
๒. บอกลักษณะของคำสัมผัสสระได้
๓. บอกลักษณะของคำสัมผัสอักษรได้
๔. อธิบายฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพได้
๕. อธิบายความหมายของสัมผัสในได้
๖. อธิบายลักษณะของกลอนสุภาพได้
๗. บอกหลักการใช้เสียงวรรณยุกต์ทำยวรรคแต่ละวรรคในกลอนสุภาพได้
๘. เรียงสลับวรรคให้เป็นกลอนสุภาพได้ถูกต้อง
๙. แต่งกลอนสุภาพได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

คำคล้องจอง

คำคล้องจอง คือ คำที่มีเสียงสระเดียวกัน และถ้ามีตัวสะกดจะต้องอยู่ในมาตราเดียวกัน คำคล้องจองในบทประพันธ์ร้อยกรอง เรียกว่า สัมผัส

คำคล้องจอง ทำให้ง่ายต่อการออกเสียง ง่ายต่อการจดจำและหากนำมาเรียงเป็นเรื่องเป็นราวต่างๆ ก็จะเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ติดตามอ่าน เด็กๆ ในระดับประถมศึกษาจะชอบอ่านข้อความที่มีเสียงคล้องจอง กันมาก นอกจากนี้การฝึกเขียนคำคล้องจองยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเขียนหรือแต่งคำประพันธ์ประเภท ร้อยกรองต่างๆ ต่อไปในอนาคตด้วย สำหรับคำคล้องจองมีหลายชนิด มีทั้งคำคล้องจองที่มี ๑ พยางค์ ๒ พยางค์ ๓ พยางค์ และ ๔ พยางค์ ดังนี้

๑. คำคล้องจอง ๑ พยางค์ คือ คำที่ออกเสียงครั้งเดียว เช่น นื่อง มอง ฟอง

๒. คำคล้องจอง ๒ พยางค์ คือ กลุ่มคำที่มีคำกลุ่มละ ๒ พยางค์ และมีเสียงคล้องจองกัน ระหว่างกลุ่ม โดยพยางค์ท้ายของกลุ่มคำหน้าสัมผัสกับพยางค์แรกของกลุ่มคำหลังเรื่อยไป เช่น โชคลาภ บาปบุญ คุณโทษ โกรธกัน

๓. คำคล้องจองที่มี ๓ พยางค์ คือ กลุ่มคำที่มีคำกลุ่มละ ๓ พยางค์ และมีเสียงคล้องจองกัน ระหว่างกลุ่มโดยพยางค์ท้ายของกลุ่มคำหน้าสัมผัสกับพยางค์ที่ ๑ หรือ ๒ ของกลุ่มคำหลังเรื่อยไป เช่น ทำความดี มีความรู้ ชูเชิดเรา เอาใจใส่

๔. คำคล้องจองที่มี ๔ พยางค์ คือ กลุ่มคำที่มีคำกลุ่มละ ๔ พยางค์ และมีเสียงคล้องจองกัน ระหว่างกลุ่มโดยพยางค์ท้ายของกลุ่มคำหน้าสัมผัสกับพยางค์ที่ ๑ หรือ ๒ ของกลุ่มคำหลังเรื่อยไป เช่น เจ้าแมวน่ารัก มันตกทายนัน ทุกวันกินข้าว นอนหวายปากอ้า

(ที่มา : สันต์ สุวทันพรกุล. (ม.ป.ป.). หลักและการใช้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา (ป.๑ - ป.๖).
กรุงเทพฯ : พิบิซี.)

ตั้งใจศึกษาใบความรู้นี้ให้เข้าใจ
นะครับเพื่อน ๆ จะทำได้ทำแบบฝึก
ทักษะได้ถูกต้องกันครับ

แบบฝึกทักษะที่ ๑.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำ ๑ พยางค์ ที่คล้องจองกับคำที่กำหนดให้ลงในช่องว่าง

(๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง กอง คล้องจองกับ

ทอง

ร้อง

พร้อง

- ๑) เกาะ คล้องจองกับ
- ๒) ส้ม คล้องจองกับ
- ๓) เขียน คล้องจองกับ
- ๔) คิด คล้องจองกับ
- ๕) แล้วย คล้องจองกับ
- ๖) ปล่อย คล้องจองกับ
- ๗) โกรธ คล้องจองกับ
- ๘) เลิศ คล้องจองกับ
- ๙) สุข คล้องจองกับ
- ๑๐) เข้าว คล้องจองกับ

ไม่ยากเลยสำหรับเพื่อน ๆ
คนเก่งทุกคน...ใช่ไหมครับ

แบบฝึกทักษะที่ ๑.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำ ๒ พยางค์ ที่คล้องจองกับคำที่กำหนดให้ลงในช่องว่าง
(๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง กอง ดิน คล้องจองกับ กินน้ำ ค่านา หญ้าแฝก

- ๑) น้ำใจ คล้องจองกับ
- ๒) ส้มตำ คล้องจองกับ
- ๓) คุณค่า คล้องจองกับ
- ๔) เล่าเรียน คล้องจองกับ
- ๕) ร่มเย็น คล้องจองกับ
- ๖) ปลอบโยน คล้องจองกับ
- ๗) โกรธเคือง คล้องจองกับ
- ๘) มะนาว คล้องจองกับ
- ๙) สดชื่น คล้องจองกับ
- ๑๐) เกสร คล้องจองกับ

สู้ ๆ นะคะเพื่อน ๆ
พวกเราทำได้อยู่แล้ว เย้! เย้!

แบบฝึกทักษะที่ ๑.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่กลุ่มคำ ๓ พยางค์ ที่คล้องจองกัน (๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง

เป็นพี่น้อง

สิ่งรอคอย

ฝันเป็นจริง

ต้องรักกัน

คำตอบ

เป็นพี่น้อง

-

ต้องรักกัน

ฝันเป็น

จริง -

สิ่งรอคอย

กลุ่มคำที่กำหนดให้

นั่งพักผ่อน

ปลงสังขาร

ลอยกระทง

คำจูนโลก

คนน่ารัก

หาอาหาร

คุณธรรม

หย่อนกาย

มีปัญหา

พรรคการเมือง

คำตอบ

๑..... -

๒..... -

๓..... -

๔..... -

๕..... -

ทำถูกไหมครับเพื่อน ๆ

แบบฝึกทักษะที่ ๑.๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงกลุ่มคำ ๔ พยางค์ ที่กำหนดให้คล้องจองกัน (๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง จะเลิกทำชั่ว ดีว่าไม่แน่ กลัวถูกตำหนิ ตั้งใจลดละ

คำตอบ ตั้งใจลด ละ จะเลิกทำชั่ว กลัวถูกตำหนิ ดีว่าไม่แน่

๑. รอกำลังใจ ดีทำเจ็ดต่อ ให้ความร่วมมือ ทำชั่วเจ็ดที

๒. พ่อแม่พี่น้อง พี่น้าทุกซ้าก ปรองดองรักกัน ตรากตรำทำงาน

๓. วอนให้จดจำ ชื่อกินไม่หมด ท่านโบราณสอน คดกินไม่นาน

๔. จงมีความสุข อ่อนวอนพระคุณ ก่อนจะเข้านอน บุญหนุนนำส่ง

๕. บ้านช่องของท่าน อาศัยเรือนชาน จิตต้องเมตตา งานการช่วยคิด

เพื่อน ๆ เก่งจัง
ทำได้ทุกชุดเลย

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๑
เรื่อง ฝึกหัดทำ คำคล้องจอง

แบบฝึกทักษะที่ ๑.๑

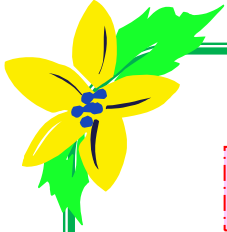

แนวคำตอบ

๑) เกาะ คล้องจองกับ	เจาะ เพาะ เหาะ
๒) สัม คล้องจองกับ	จม ห่ม ขม
๓) เขียน คล้องจองกับ	เรียน เปลี่ยน เลี่ยน
๔) คิด คล้องจองกับ	ปิด มิตร ฤทธิ์
๕) แล้ว คล้องจองกับ	แก้ว แลว แมว
๖) ปล่อย คล้องจองกับ	ถอย ร้อย หงอย
๗) โกรธ คล้องจองกับ	โทษ โบสถ์ โน้ต
๘) เลิศ คล้องจองกับ	เปิด เชิด เกิด
๙) สุข คล้องจองกับ	ทุกข์ ยุค ปลุก
๑๐) เยาว์ คล้องจองกับ	เฒ่า แก้ว เหล่า

(และคำตอบอื่นซึ่งเป็นคำที่มีเสียงสระเดียวกัน และถ้ามีตัวสะกดจะต้องอยู่ในมาตราเดียวกัน)

แบบฝึกทักษะที่ ๑.๒

แนวคำตอบ

๑) น้ำใจ คดี้องจงกับ

ไมตรี ดีมาก จากกัน

๒) สัมคำ คดี้องจงกับ

ล้ำเลิศ เกิดคุณ อุ่นใจ

๓) คุณค่า คดี้องจงกับ

มาลี ดีตน คั่นหา

๔) เล่าเรียน คดี้องจงกับ

เขียนอ่าน ขานชื่อ ลือเลื่อง

๕) ร่วมเย็น คดี้องจงกับ

เป็นสุข ทุกวัน ปั่นแต่ง

๖) ปลอบโยน คดี้องจงกับ

โคลนตม จมปลัก พักรบ

๗) โกรธเคือง คดี้องจงกับ

เรื่องราว ข้าวสวย รวยทรัพย์

๘) มະนาว คดี้องจงกับ

ก้าวหน้า ปราบฏ จดจำ

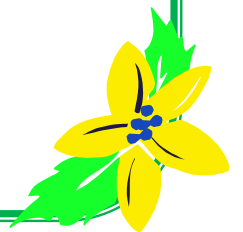
๙) สดชื่น คดี้องจงกับ

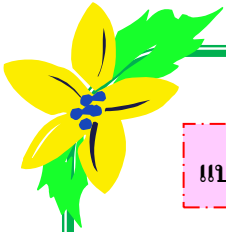
รื่นรมย์ กลมเกลียว เหี่ยวแห้ง

๑๐) เกสร คดี้องจงกับ

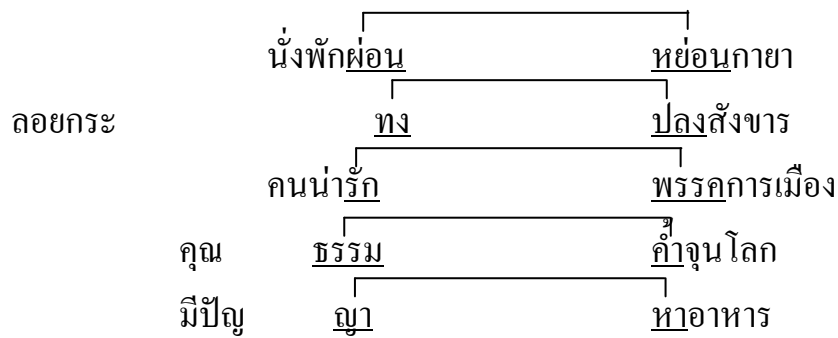
อ่อนหวาน รื่นคำ อย่าทำ

(และคำตอบอื่นที่พยางค์ท้ายของกลุ่มคำหน้าสัมผัสกับพยางค์แรกของกลุ่มคำหลังเรื่อยไป)

แบบฝึกทักษะที่ ๑.๓

แบบฝึกทักษะที่ ๑.๔

๑. ทำชั่วเจ็ดที ดีทำเจ็ดต่อ รอกำลังใจ ให้ความร่วมมือ
๒. พ่อแม่พี่น้อง ปรองดองรักกัน ฟันฝ่าทุกข์ยาก ตรากตรำทำงาน
๓. ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน ท่านโบราณสอน วอนให้จดจำ
๔. ก่อนจะเข้านอน อ่อนวอนพระคุณ บุญหนุนนำส่ง จงมีความสุข
๕. อาศัยเรือนชาน บ้านช่องของท่าน งานการช่วยคิด จิตต้องเมตตา

คำสัมผัสสระ

คำสัมผัสสระ คือ คำที่ประสมเสียงสระเดียวกัน ถ้าเป็นคำที่มีตัวสะกดก็ต้องเป็น ตัวสะกดมาตราเดียวกัน ส่วนวรรณยุกต์จะเป็นรูปใด เสียงใดก็ได้ เช่น

ใช้การชาญกอบชอบกิจ

เพ่งมองผองมิตรพิศหมาย

ข้อกล่าวข่าวกล้าคำกลาย

เหมือนแทนแม่นทนายหมายที่

คำที่สัมผัสสระกัน

คือ การ - ชาญ , กอบ - ชอบ , มอง - ผอง , มิตร - พิศ

กล่าว - ข่าว

, กล้า - คำ , แทน - แม่น , ทาย - หมายถึง

จะเห็นได้ว่า การ - ชาญ มีสระ อา และมีตัวสะกดในมาตราแม่กน เหมือนกัน

กอบ - ชอบ มีสระ ออ และมีตัวสะกดในมาตราแม่กบเหมือนกัน

มอง - ผอง มีสระ ออ และมีตัวสะกดในมาตราแม่กงเหมือนกัน

มิตร - พิศ มีสระ อิ และมีตัวสะกดในมาตราแม่กคเหมือนกัน

กล่าว - ข่าว มีสระ อา และมีตัวสะกดในมาตราแม่กเวเหมือนกัน

แทน - แม่น มีสระ แอ และมีตัวสะกดในมาตราแม่กนเหมือนกัน

ทาย - หมายถึง มีสระ อา และมีตัวสะกดในมาตราแม่กยเหมือนกัน

และ กล้า - คำ มีสระ อำ เหมือนกัน

จึงเป็นคำสัมผัสสระ

(ที่มา

: หนังสือเรียน ภาษาไทย ม.๒ ของ อ.นันทา ขุนภักดี)

เข้าใจแล้วใช่ไหมคะเพื่อน ๆ
ไปทำแบบฝึกทักษะกันได้เลย

แบบฝึกทักษะที่ ๒.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับกลุ่มคำ ๑ พยางค์ ที่เป็นคำสัมผัสสระกลุ่มเดียวกัน
แล้วนำไปเขียนในช่องว่างให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

ปล่อง กลุ่ม เฒ่า รื้อ พรหม เครา นื่อง จุ่ม เปล่า ของ
กลม ชุม ชั่ว สุ่ม พร่อง ข้างม เฝ้า เหง้า คุ่ม
หมอง เยาว์ คราว ยั่ว กลัว หนุ่ม ล้ม ถม ป่ม ย่อง

.....ปล่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....กลุ่ม.....

.....

.....

.....

.....

.....เฒ่า.....

.....

.....

.....

.....

.....รื้อ.....

.....

.....

.....

.....

.....พรหม.....

.....

.....

.....

.....

ลองทำดูนะ
ไม่ยากหรอกครับ

แบบฝึกทักษะที่ ๒.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่คำสัมผัสสระ ๒ พยางค์ จากกลุ่มคำต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง	น้ำใส	ทำเชิญ
๑. ก่อกรรม	ใจจริง	
๒. ข้าวแดง	บ้านช่อง	
๓. ถิ่นฐาน	ใบหญ้า	
๔. ดินฟ้า	แกงร้อน	
๕. ปวดหัว	ลำคลอง	
๖. พักผ่อน	อากาศ	
๗. คนดี	เกาะแขน	
๘. ต้นไม้	ผีคุ้ม	
๙. แม่น้ำ	นอนหลับ	
๑๐. เดินเลาะ	ตัวร้อน	

ทุกคนเก่งจัง
ทำถูกต้องทุกข้อเลย

แบบฝึกทักษะที่ ๒.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นคำสัมผัสสระที่ปรากฏในบทกลอนต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

(๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง มี สลิ่งิ พิงิ บรรอ ให้เ ครบ บาท

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรคมีอยู่ คู่ คือ สลิ่ง-พิง, บบ – กรบ

๑. ปากเป็นเอกเหมือนเสกมนตร์ให้คนเชื่อ

(ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา ของท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา)

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรคมีอยู่ คู่ คือ,

๒. ลูกผู้ขายลายมือนั้นคือยศ

(ขุนช้าง ขุนแผน ของ สุนทรภู่)

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรคมีอยู่ คู่ คือ,

๓.

ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด

(พระอภัยมณี ของ สุนทรภู่)

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรคมีอยู่ คู่ คือ,

๔.

น้ำพึ่งเรือเสื่อพึ่งป่าอัมชาสัย

(อิศราณภายิต ของ หม่อมเจ้าอิศราณ)

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรคมีอยู่ คู่ คือ,

๕. จนดิกดาวพร่างพร่างกลางอัมพร

(นิราศภูเขาทอง ของ สุนทรภู่)

คำตอบ คำสัมผัสสระในวรรคมีอยู่ คู่ คือ,

แบบฝึกทักษะที่ ๒.๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นคำสัมผัสสระระหว่างวรรค แล้วตอบคำถาม (๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์ มันแสน สุดลึกล้ำเหลือกำหนด

(พระอภัยมณี ของ สุนทรภู่)

คำตอบ คำสัมผัสสระระหว่างวรรค คือ มนุษย์ – สุด

๑. แม่รักลูกลูกก็รู้ยั่วรัก คนอื่นสักหมื่นแสนไม่แม่นเหมือน

(ขุนช้าง ขุนแผน ของสุนทรภู่)

คำตอบ คำสัมผัสสระระหว่างวรรค คือ.....

๒. เมื่อสุกงอมหอมหวานจึงควรหล่น อยู่กับต้นอย่าให้พรากไปจากที่

(สุภาษิตสอนหญิง ของสุนทรภู่)

คำตอบ คำสัมผัสสระระหว่างวรรค คือ.....

๓. เป็นมนุษย์เป็นได้เพราะใจสูง เหมือนหนึ่งยุงมีดีที่แววขน

(เป็นมนุษย์หรือเป็นคน ของท่านพุทธทาสภิกขุ)

คำตอบ คำสัมผัสสระระหว่างวรรค คือ.....

๔. เราเกิดมาทั้งทีชีวิตหนึ่ง

อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน

(ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ของเพิ่ม สวัสดิ์วรรณกิจ)

คำตอบ คำสัมผัสสระระหว่างวรรค คือ.....

๕. เมื่อทำการสิ่งใดใจจดจ่อ

คอยเติมต่อตั้งจิตไม่คิดขาม

(ผู้ชนะ ของ บุญเสริม แก้วพรม)

คำตอบ คำสัมผัสสระระหว่างวรรค คือ.....

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๒ เรื่อง สัมผัสสระ จะต้องรู้

แบบฝึกทักษะที่ ๒.๑

ปล้อง -

หมอง นื่อง ซอง ย่อง พร่อง

กลุ่ม - ชุ่ม คุ่ม จุ่ม หนุ่ม สุ่ม

เฒ่า - เฝ้า เหง้า เปล่า เยาว์ เครา

รื้อ - ครื้อ ยั่ว กลัว ชั่ว ขี้

พรม - งม ถ่ม กลม ถม บ่ม

แบบฝึกทักษะที่ ๒.๒

๑. ก่อกรรม - ทำเชิญ

๒. ข้าวแดง - แกร้อน

๓. ถิ่นฐาน - บ้านช่อง

๔. ดินฟ้า - อากาศ

๕. ปวดหัว - ตัวร้อน

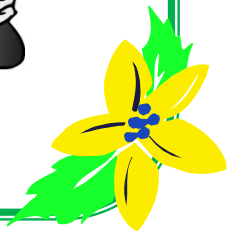
๖. พักผ่อน - นอนหลับ

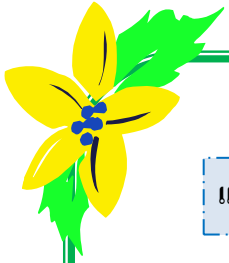
๗. คนดี - ฝึก

๘. ต้นไม้ - ใบหญ้า

๙. แม่น้ำ - ลำคลอง

๑๐. เดินเลาะ - เกาะแขน

แบบฝึกทักษะที่ ๒.๓

๑. ปากเป็นเอกเหมือนเสกมนตร์ให้คนเชื่อ

คำสัมผัสสระในวรรคมีอยู่๒..... คู่ คือ ..เอก – เสก.... ,มนตร์-คน....

๒. ลูกผู้ ขายลายมือนั้นคือยศ

คำสัมผัสสระในวรรคมีอยู่๒..... คู่ คือขาย – ลาย , ...มือ – คือ.....

๓. ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด

คำสัมผัสสระในวรรคมีอยู่๒..... คู่ คือ(เถา)วัลย์ – พัน ... ,เกี่ยว – เลี้ยว..

๔. น้ำพิ่ง เรือเสือพิงป่าอชฌาสัย

คำสัมผัสสระในวรรคมีอยู่๒... คู่ คือเรือ – เสือ... ,ป่า - (อช)ฌา (สัย)...

๕. จนดึก คาวพร้าวพร่างกลางอัมพร

คำสัมผัสสระในวรรคมีอยู่ ...๒... คู่ คือ ...คาว – พราว..... , .พร่าง – กลาง....

แบบฝึกทักษะที่ ๒.๔

๑. แม่รักลูกลูกก็รู้ยั่วรัก คนอื่นสักหมื่นแสนไม่แม่นเหมือน

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค คือ.....รัก – สัก.....

๒. เมื่อสุกงอมหอมหวานจึงควรหล่น อยู่กับต้นอย่าให้พรากไปจากที่

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค คือ....หล่น – ต้น....

๓. เป็นมนุษย์เป็นได้เพราะใจสูง เหมือนหนึ่งยูงมีดีที่แวขน

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค คือ...สูง – ยูง.....

๔. เราเกิดมาทั้งที่ชีวิตหนึ่ง อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค คือ...หนึ่ง – พึ่ง...

๕. เมื่อทำการสิ่งใดใจจ่อ คอยเติมต่อตั้งจิตไม่คิดขาม

คำสัมผัสสระระหว่างวรรค คือ...จ่อ- ต่อ....

